

รายงานผลการดำเนินงานของสถานีวิจัยเทพา
คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

1. ประวัติและความเป็นมา

สถานีวิจัยเทพา ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 5 ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ระยะทางจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ถึงสถานี ประมาณ 60 กิโลเมตร เป็นสถานีวิจัย ลำดับที่ 3 ของคณะทรัพยากรธรรมชาติ โดยจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2523 มีพื้นที่ทั้งหมด 789 ไร่ 360 ตารางวา

สภาพพื้นที่ เป็นที่ราบลุ่ม และเป็นทางผ่านของน้ำทำให้น้ำท่วมในฤดูฝนทุกปี ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปีมากกว่า 2,000 มิลลิเมตร

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนา สนับสนุน และเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับงานด้านการเรียนการสอน การวิจัยและการฝึกงาน นักศึกษาทางด้านไม้ยืนต้นและไม้ผล การเลี้ยงผึ้งพันธุ์ การปลูกกาแฟและแปรรูปกาแฟพันธุ์โรบัสต้า
2. เป็นสถานที่ศึกษา อบรม ดูงาน และบริการชุมชน

3. ผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสถานี

รองคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยี (ดร.สุรชาติ เพชรแก้ว)

4. บุคลากรของสถานีวิจัยเทพา

4.1 นายอภิชาติ	เกื้อก่อบุญ	รักษาการแทนหัวหน้าสถานีวิจัยเทพา
4.2 นายเดโช	หวังยี	รองหัวหน้าสถานีวิจัยเทพา
4.3 นางสาววันเพ็ญ	จันทร์นาค	พนักงานธุรการ
4.4 นายสุชาติ	มณีคุณ	พนักงานเกษตรพื้นฐาน
4.5 นายอาสัน	บุสาเร๊ะ	พนักงานทั่วไป
4.6 นางเจียรจิตร	ปิ่นแก้ว	แม่บ้าน
4.7 นายรอมาน	นิหะ	คณงานเกษตร
4.8 นายदनรอนี	หวังยี	คณงานเกษตร
4.9 นายภาณุภัทร์	มณีคุณ	คณงานเกษตร
4.10 นายวิระวัฒน์	ชายแก้ว	คณงานเกษตร
4.11 นายอนิรุทธ์	ดอเลาะ	คณงานเกษตร
4.12 นายณัฐพงศ์	รัตนะ	คณงานเกษตร
4.13 นายदनหลิม	ดินหมั่น	ยาม

5. การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของสถานีวิจัย

สถานีวิจัยเทพามีพื้นที่ทั้งหมด 789 ไร่ 360 ตารางวา แบ่งพื้นที่การใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. พื้นที่ปลูกยางพารา/เรือนเพาะชำ/กิจกรรมยางพารา 403 ไร่
2. พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 101 ไร่ 360 ตารางวา (พื้นที่ปาล์มเล็ก 25 ไร่)
3. พื้นที่ปลูกไม้ผล 77 ไร่
4. พื้นที่ปลูกมะพร้าว 25 ไร่
5. พื้นที่ทำการ/อาคาร/บ้านพัก/ถนนในฟาร์ม 80 ไร่
6. พื้นที่ป่าใช้สอยและแนวเขตกันชนเขตแดน 57.5 ไร่
7. พื้นแหล่งน้ำ 13 ไร่
8. พื้นที่ป่ายางพาราดั้งเดิม 13 ไร่
9. พื้นที่วนเกษตร 12.5 ไร่
10. พื้นที่ปลูกพืชไร่ 7 ไร่

6. กิจกรรมที่ได้ดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

6.1 งานฝึกงานนักศึกษา ฝึกงานนักศึกษาปีละ 2 ครั้ง ระหว่างเดือน พ.ค. – มิย. และระหว่างเดือน พ.ย. – ธ.ค. ของทุกปี นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการ การจัดการสวนยาง สวนปาล์มน้ำมัน ไม้ผล กาแฟ การเลี้ยงผึ้งพันธุ์ในระบบนิเวศเกษตร และแปลงมะพร้าว การฝึกปฏิบัติและการเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐาน การจัดการปุ๋ย การตัดแต่งกิ่ง การปลูกซ่อม การเก็บเกี่ยวผลผลิต การกำจัดวัชพืช การให้น้ำ นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงาน การเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความสามัคคีในการทำงาน และการใช้ชีวิต เนื่องจากมีการระบาดของโรคไวรัสโคโรน่าจึงไม่สามารถฝึกงานนักศึกษาได้ ในปีงบประมาณ 2564 ฝึกงานนักศึกษาได้เพียง 1 ครั้ง

ภาพที่ 1 การฝึกงานนักศึกษาฝึกการตัดแต่งกิ่งกาแฟพันธุ์โรบัสต้า

ภาพที่ 2 การฝึกงานนักศึกษาทำโคกหนองนาโมเดลเพื่อใช้เป็นแปลงสาธิต

6.2 งานสนับสนุนงานวิจัย ดำเนินการดูแลยางพันธุ์พื้นบ้าน จำนวน 30 ไร่ (งานทดลอง รศ.ดร. จรัสศรี นวลศรี) เพื่อการอนุรักษ์ยางพันธุ์พื้นบ้านและใช้เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์

ภาพที่ 3 ต้นยางพาราพันธุ์พื้นบ้าน

6.3 งานสนับสนุนงานวิจัยการปลูกทุเรียนพันธุ์พื้นบ้าน จำนวน 15 สายพันธุ์ พื้นที่ในการปลูก 7 ไร่ (งานทดลอง รศ.ดร.จรัสศรี นวลศรี) เพื่อการอนุรักษ์ทุเรียนพันธุ์พื้นบ้านและใช้เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์

ภาพที่ 4 การปลูกทุเรียนพันธุ์พื้นเมือง เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์

6.4 งานสนับสนุนงานวิจัยการปลูกส้มจุก ดำเนินการขยายพันธุ์ส้มจุกเพื่อใช้เป็นกิ่งพันธุ์และปลูกทดแทนต้นที่ตายไป และเป็นการขยายพันธุ์ให้แก่เกษตรกรผู้สนใจส้มจุก (งานทดลอง รศ.ดร.จรัสศรี นวลศรี) เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์ส้มจุกและใช้เป็นแหล่งพันธุ์

ภาพที่ 5 การตอนกิ่งส้มจุก

6.5 งานสนับสนุนวิจัย การคัดเลือกทุเรียนพื้นบ้านภาคใต้เพื่อใช้เป็นต้นตอทนดินเค็มและพัฒนาวิธีการขยายพันธุ์โดยการปักชำ โดย รศ.ดร.จรัสศรี นวลศรี และคณะ เข้าเก็บกิ่งพันธุ์ อ.เทพา จ.สงขลา ณ สวน

นายสาโรช ศรีสมปอง อ.เทพา จ.สงขลา

ภาพที่ 6 เข้าเก็บกิ่งพันธุ์ทุเรียน

6.7 งานบริการวิชาการ ปิงบประมาณ 2564

6.7.1 ดร.ทัศน์ี ขาวเนียม สาขานวัตกรรมและการเกษตรฯ คณะทรัพยากรธรรมชาติ ม.สงขลานครินทร์ นำนักศึกษา เข้าศึกษาดูงานเชิงปฏิบัติการในสวนกาแฟ จำนวน 41 คน วันที่ 25 ตุลาคม 2563 โดยมี นายอภิชาติ เกื้อก่อบุญ เป็นวิทยากร ณ สถานีวิจัยเทพา

ภาพที่ 7 นักศึกษาคณะทรัพยากรธรรมชาติเข้าศึกษาดูงานสวนกาแฟ

6.7.2 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2563 ที่ผ่านมา รศ.ดร. จรัสศรี นวลศรี หัวหน้าศูนย์วิจัยพืชยืนต้นและไม้ผลเมืองร้อน คณะทรัพยากรธรรมชาติ ม.สงขลานครินทร์ และสำนักงานเกษตรอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จัดโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน ในหัวข้อ " การบริหารจัดการสวนทุเรียนแบบมืออาชีพ" ณ สถานีวิจัยเทพา และ สวนจิตรรัक्षा อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 8 เกษตรกรเข้ารับฟังในโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน “การบริหารจัดการสวนทุเรียนแบบมืออาชีพ”

6.7.3 นายอภิชาติ เกื้อก่อบุญ นักวิชาการอุดมศึกษา ให้ความรู้เกษตรกร อ.จะนะ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2563 เรื่องการปลูกกาแฟร่วมแปลงส้มจุก ณ อ.จะนะ จ.สงขลา

ภาพที่ 9 เกษตรกรผู้สนใจปลูกกาแฟร่วมแปลงส้มจุก

6.7.4 เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2564 สำนักงานเกษตรอำเภอสะบ้าย้อย นำกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่กาแฟ เข้าศึกษาดูงานเกี่ยวกับสวนกาแฟ ในการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช (กาแฟ) โดย ผศ.ดร.วิสุทธิ์ สิทธิฉายา หัวหน้าสาขาวิชานวัตกรรมและการจัดการ และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการจัดการสวนกาแฟ โดย นายอภิชาติ เกื้อก่อบุญญ์ นักวิชาการอุดมศึกษา

ภาพที่ 10 เกษตรกรกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่เข้าศึกษาสวนกาแฟ

6.7.5 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 นายอภิชาติ เกื้อก่อบุญญ์ นักวิชาการอุดมศึกษา ร่วมออกบูธ งานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) สำนักงานเกษตรอำเภอนาหม่อม ประจำปี 2564 ณ สวนการเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ม.6 อ.นาหม่อม จ.สงขลา

ภาพที่ 11 ประชาชนผู้สนใจเข้าร่วมชมบูธ

6.7.6 วันที่ 18 มีนาคม 2564 นายอภิชาติ เกื้อก่อบุญ นักวิชาการอุดมศึกษา ร่วมงานออกบูธให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้สนใจ ในการปลูกและแปรรูปกาแฟ การเลี้ยงผึ้งพันธุ์ และการปลูกปาล์มน้ำมัน ในงาน Field Day Thepha 2021 จัดโดย สำนักงานเกษตรอำเภอเทพา ณ. ต.วังใหญ่ อ.เทพา จ.สงขลา

ภาพที่ 12 ประชาชนผู้สนใจเข้าร่วมชมบูธ

6.7.7 เมื่อวันที่ 25 มี.ค 2564 นายสุรชัย บุญวรินทร์ ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทยเขตภาคใต้ ตอนล่าง พร้อม ผอ.กยท. อำเภอเทพา และคณะ เข้าเยี่ยมชมแปลงกาแฟโรบัสต้า โดย นายอภิชาติ เกื้อก่อบุญ นักวิชาการอุดมศึกษา ให้การต้อนรับในครั้งนี้

ภาพที่ 13 นายสุรชัย บุญวรินทร์ ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทยเขตภาคใต้เข้าเยี่ยมชมแปลงกาแฟ

6.7.8 วันที่ 29 เมษายน 2564 กยท.สงขลา/กยท.เทพา ร่วมกับสถานีวิทยุเทพา ร่วมถ่ายทำรายการเพื่อประชาสัมพันธ์ เรื่องอาชีพเสริมในสวนยาง ออกอากาศในรายการข่าวเที่ยงทางช่อง 9 MCOT HD ช่วงเวลา 12.00 - 13.00 น. และเผยแพร่ผ่านคลื่นวิทยุกระจายเสียงในระบบ FM 95.0 MHz ช่วงกระจายเสียงทั่วประเทศไทย 56 สถานี ช่วงเวลา 06.00 - 07.00 น. ณ สวนการเรียนรู้ โลกบ้านฉัน ต.วังใหญ่ อ.เทพา จ.สงขลา

ภาพที่ 14 สาธิตการชงกาแฟเทพาเพื่อประชาสัมพันธ์

6.7.9 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2564 การยางแห่งประเทศไทยเขตภาคใต้ตอนล่าง จัดอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรชาวสวนยางรุ่นใหม่ Young Smart Farmer หลักสูตร การจัดทำแปลงต้นกล้ายางพาราพันธุ์ดี โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.บัญชา สมบูรณ์สุข หัวหน้าทีมวิทยากร จากคณะทรัพยากรธรรมชาติ ในการอบรมครั้งนี้ ณ สถานีวิทยุเทพา อ.เทพา จ.สงขลา

ภาพที่ 15 เกษตรกรผู้เข้าอบรม

6.7.10 วันที่ 20 สิงหาคม 2564 สถาบันวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดสงขลา ช่อง NBT เข้าบันทึกเทปโทรทัศน์ การเลี้ยงผึ้งในระบบนิเวศเกษตร และการปลูกลูกกาแฟพันธุ์โรบัสต้า โดยมีนายอภิชาติ เกื้อก่อบุญ และนายสุชาติ มณีคุณ เป็นวิทยากรในการบันทึกเทปโทรทัศน์

ภาพที่ 16 สาทิตวิธีการเลี้ยงผึ้งในระบบนิเวศเกษตร

6.7.11 เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2564 การยางแห่งประเทศไทย สาขากระบี่อ้อย นำเกษตรกร 2 รุ่น จำนวน 25 คน เข้าศึกษาดูงาน "การปลูกลูกกาแฟเป็นอาชีพเสริมเกษตรกรชาวสวนยาง" และการเลี้ยงผึ้งในระบบนิเวศเกษตร โดยมีนายอภิชาติ เกื้อก่อบุญ นักวิชาการอุดมศึกษา นายสุชาติ มณีคุณ นายมูฮัมหมัด หัดชะเจ เป็นวิทยากรให้ความรู้

ภาพที่ 17 เกษตรกรผู้เข้าอบรม

6.7.12 สถานีวิจัยเทพา ร่วมลงพื้นที่กับ การยางแห่งประเทศไทย สาขาเทพา ณ ม.2 ต.วังใหญ่ อ.เทพา ติดตามการฉีดพ่นยาโดยใช้อากาศยานไร้คนขับ (โดรน) ป้องกันกำจัดเชื้อโรคใบร่วงชนิดใหม่ในยางพารา

ภาพที่ 18 ร่วมลงพื้นที่กับ กยท.สาขาเทพา พ่นยาโดยใช้อากาศยานไร้คนขับ (โดรน)

6.7.13 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2564 การยางแห่งประเทศไทย สาขาเทพา ร่วมกับสถานีวิจัยเทพา จัดฝึกอบรมเกษตรกรชาวสวนยาง โครงการเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพเสริมเกษตรกรชาวสวนยาง จำนวน 25 คน โดยมี นายอภิชาติ เกื้อก่อบุญ นักวิชาการอุดมศึกษา นายสุชาติ มณีคุณ นายมุฮัมมัด หัดชะเจ เป็นวิทยากร ให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้เข้าฝึกอบรม

ภาพที่ 19 เกษตรกรผู้เข้าอบรมการเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพเสริม

7. งานสร้างรายได้

7.1 ผลิตกาแฟและแปรรูปกาแฟพันธุ์โรบัสต้า ขยายพันธุ์กาแฟพันธุ์โรบัสต้า แปลง B3 จำนวน 6.25 ไร่ รวม 400 ต้น และแปรรูปกาแฟเพื่อจำหน่าย

7.2 เลี้ยงผึ้งพันธุ์ในระบบนิเวศเกษตร จำนวน 80 รัง เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพและช่วยผสมพันธุ์พืชในสถานีวิจัยฯ ในปีงบประมาณ 2564 สถานีวิจัยฯ ไม่ได้เดินทางไปเก็บน้ำผึ้งเนื่องจากขาดงบประมาณ และการระบาดของโรคไวรัสโคโรน่า

7.3 ผลิตรถ้าไม้เพื่อจำหน่ายมีพืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรให้ความสนใจในปลูก ได้แก่ กล้ากาแฟ จำนวน 10,000 ต้น กล้าโกโก้ จำนวน 1,000 ต้น กล้าตำเสา จำนวน 3,000 ต้น

7.4 ผลิตรถ้าปาล์มน้ำมันจำหน่าย ด้วยปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจของทางภาคใต้และเกษตรกรให้ความสนใจในการปลูก ทางสถานีวิจัยเทพาได้ทำการผลิตรถ้าปาล์มน้ำมันในปี 2564 ได้ จำนวน 2,000 ต้น โดยมีเป้าหมายที่ 10,000 ต้น

7.5 ปลูกข้าวเหนียวดำโดยใช้พื้นที่จากการล้มยางพาราจำนวน 3 แปลง รวมพื้นที่ 32 ไร่ ได้แก่ แปลง A5 A7 และ แปลงยู้งฉาง เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ เป็นเงิน 33,000 บาท

8. งานด้านการพัฒนา

8.1 สร้างแปลงต้นแบบ โคก หนอง นา โมเดล สถาบันวิจัยเทพา แบ่งพื้นที่เพื่อทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เริ่มปลูกพืชยืนต้น ลำไยคริสตัล พืชผัก เพื่อเป็นแปลงสาธิตให้แก่เกษตรกรผู้สนใจเข้าศึกษาดูงาน

8.2 สำรวจพื้นที่โครงการปลูกกระท่อม โดย ดร.สุรชาติ เพชรแก้ว รองคณบดีฝ่ายบริการวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยี พร้อมด้วย ผศ.ดร.ระวี เจียรวิภา ดูพื้นที่เพื่อเตรียมพร้อมแปลงทดลองปลูกพืชกระท่อม

8.3 ปรับเปลี่ยนการตัดปาล์มน้ำมันจากเดิมจ้างเหมาตัดมาเป็นแรงงานจากคนงานในสถานีวิจัยฯ ในการเก็บผลผลิตปาล์มน้ำมัน ในปีงบประมาณ 2564 สามารถลดค่าใช้จ่ายในการจ้างตัดปาล์มน้ำมันเป็นเงิน ประมาณ 126,868 บาท จากผลผลิตปาล์มน้ำมัน 181,240 กิโลกรัม

9. ปัญหาในการดำเนินงาน

เนื่องจากสถานีวิจัยเทพาเป็นที่ราบและเป็นทางผ่านของน้ำ จึงทำให้เกิดน้ำท่วมในฤดูฝนทุกปี

10. สรุปรายรับ-รายจ่ายของสถานีวิจัยเทพา

10.1 ปีงบประมาณ 2564

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
1. รายรับสถานีวิจัยเทพา	2,272,324.45	รายรับจาก ยางแผ่น 495,658.20 ปาล์มน้ำมัน 839,336.50 กล้าปาล์ม 17,880.00 มะพร้าว 58,268.00 น้ำผึ้ง 24,150.00 ผลผลิตอื่นๆ 837,031.75
2. รายจ่ายสถานีวิจัยเทพาทั้งหมด	2,015,760.68	
2.1. รายจ่ายเงินงบประมาณ		
2.1.1 ค่าใช้สอย	-	
2.1.2 ค่าวัสดุ	-	
รวมรายจ่ายเงินงบประมาณ	-	
2.2. รายจ่ายเงินรายได้		
2.2.1 ค่าจ้าง	1,363,853.20	
2.2.2 ค่าตอบแทน	24,000.00	
2.2.3 ค่าใช้สอย	334,031.61	
2.2.4 ค่าวัสดุ	277,761.00	
2.2.5 ค่าโทรศัพท์/อินเทอร์เน็ต/ไฟฟ้า	16,114.87	
2.3.6 ค่าครุภัณฑ์/สิ่งก่อสร้าง	-	
2.3.7 อุดหนุน	-	
รวมรายจ่ายเงินรายได้	2,015,760.68	